

Emlékérem a dunai helytállásért

Árvízi emlékéremmel ismerte el az Országos Vízügyi Főigazgatóság azoknak a vízügyi dolgozóknak a munkáját, akik részt vettek – akár a helyszínen, akár a védekezés támogatásával a központban – a júniusi, rendkívüli dunai árvíz elleni védekezési munkákban.

A Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság (TIVIZIG) munkatársai közül 119-en érdemelték ki helytállásukkal ezt az elismerést. Az árvízi emlékérmeket Bara Sándor, a TIVIZIG igazgatója nyújtotta át a dolgozóknak az igazgatóság debreceni központjában rendezett ünnepség keretében. A rendezvényen Tóth Attila, a Hajdú-Bihar megyei Önkormányzat alelnöke köszöntötte a vízügyi dolgozókat, egyúttal a TIVIZIG öt munkatársának átnyújtotta a megyei önkormányzat külön elismerését.

A TIVIZIG munkatársai a júniusi dunai árvízi védekezés során Győrújfalunál, Nagymarosnál, a gönyői és győri védelmi szakaszon, Szöny-Komárom térségében, a paks-bölcskei védelmi szakaszon és Koroncó térségében teljesítettek szolgálatot. Az emberi erőforrás és szakmai segítségnyújtás mellett a Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság raktárkészletéből dologi segítséget is nyújtott a társ vízügyi igazgatóságoknak.

A Vízügyi Szolgálat életében természetes folyamat, hogy árvízhelyzet esetén a területileg illetékes vízügyi igazgatóságok számára segítséget nyújt az összes vízügyi igazgatóság. Nem történt ez másként ezúttal sem, mint ahogyan a tiszai árhullámok esetén igazgatóságunk is több alkalommal segítséget kapott a dunántúli kollégáktól – emelte ki beszédében Bara Sándor igazgató.

Tartalomjegyzék

Zajlik a kivitelezés a Berettyó mentén	3
Stabil a TIVIZIG gazdálkodása	4
Kollégáink elismerése	5
Közösen gyűjtöttük a szemetet	6
MHT kirándulás	7
Értékes leletekre bukkantak a régészek a Berettyó mentén	8

Kiadja a
Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság
e-mail: titkarsag@tivizig.hu

Felelős kiadó: Bara Sándor
Szerkesztő: Szegi Attila
Grafikai előkészítés:
Bartha András

Kérem, óvja a természetet, ha nem szükséges, ne nyomtassa ki ezt a kiadványt!

Igazgatói köszöntő

Tisztelt Olvasó!

Vége van a nyárnak, október színezi a fák leveleit. A vízügyi szolgálat számára ez az időszak a tavaszi ár- és belvizekre való felkészülés időszaka. Most kell elvégezni a töltések és csatornák idei utolsó gaztalanítását, hogy a hóolvadást követő ár és belvizek idején a földművek védőképessége megfelelő legyen.

Szinte folyamatosak a felülvizsgálatok, bizottságok járják a területet, jegyzőkönyvben rögzítve a látottakat. Felsorolni sem könnyű a vizsgált létesítményeket: elsőrendű árvízvédelmi művek, fővédvonalakat keresztező műtárgyak, védelmi anyagok, eszközök és telephelyek, vízrajzi létesítmények, informatikai és hírközlési eszközök, szükségeltározók és lokalizációs töltések, árvízvédelmi erdők, önkormányzati árvízvédelmi művek, magyar-román közös érdekeltsgű védművek, belvízcsatornák és műtárgyaik, belvízvédelmi szivattyútelepek, vízhasznosítási létesítmények, védelmi osztag gépei, felszerelései.

Most még kijavíthatók a feltárt hiányosságok, elvégezhetők a szükséges beavatkozások a védőképesség helyreállítása ügyében. A töltésépítési földmunkákat november 15-ig be kell fejezni, nehogy fagyott talaj kerüljön a gáttestbe. Legközelebb márciusban szabad folytatni a munkát.

A zsilipek, szivattyútelepek kültéri fémszerkezetein észlelt hibákat a hideg beálltáig ki kell küszöbölnünk, a fémszerkezetek javítása is könnyebben elvégezhető most, mint fagyban, csikorgó hidegben.

A Berettyó töltésének erősítése folyamatban van Darvas és Bakonszeg között a bal parton, tizenöt örtelep felújításán, építésén dolgoznak a kivitelezők. A következő néhány hétben kell nekifeszülnünk a munkának, megragadni a jó időt, hogy a jól végzett munka tudatával tölthessük az év végi ünnepeket.

Bara Sándor
igazgató

Zajlik a kivitelezés a Berettyó mentén

A tavaszi árhullám levonulása után, már zajlanak a Berettyó folyó 3,5 milliárd forintos fejlesztésének kivitelezési munkálatai. A számítások szerint ez az árvízvédelmi fejlesztés több évtizedre nyújt biztonságot a térségben élő mintegy 70 ezer embernek.

A beruházás az Európai Unió és Magyarország Kormánya támogatásával valósul meg, és 2015. május 31-én fejeződik be.

A folyó jobb és bal partján megvalósuló beruházás célja, hogy növeljék az árvízi biztonságot a térségben. A Berettyó folyó mentén a nemzeti vagyon értéke 32 milliárd forintra rúg. A beruházás eredményeként javul a nagyvízi meder vízszállító képessége. A töltések rekonstrukciója mintegy 44 kilométer hosszúságban történik meg. A töltés magasságát a mértékadó árvíz-szint fölött egy méteres szintre, keresztmetszetét minimum négy méter koronaszélességre, valamint mind a hullámtér felé, mind a mentett oldal felé 1:3 rézsúhajlásúra építik ki. Ezen felül 27 kilométer hosszon a töltés szilárd burkolatot kap – hangzott el a Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság sajtótájékoztatóján, Bakonszegen.

Felújítják a védelmi központokat, a gátörtelepeket (összesen 13 db), melynek során kazánházak építése, hőtechnikai fejlesztés, gépészeti felújítás és a szertárak, melléképületek felújítása történik meg. Két örtelep esetén a gazdaságtalan felújítás helyett a jelenlegi épületet elbontva, új gátórház épül. Ez a kismarjai és a csökmői gátörtelep.

A Berettyó árvízvédelmi töltéseit 32 db olyan műtárgy keresztezi, melyek feladata a töltés mögött felgyülemelő belvizek bevezetése a folyóba. A meglévő műtárgyak közül 25 darabot fel kell újítani. Bakonszeg térségében a megépülő 776 m új töltés mögött felgyülemelő belvizek bevezetésére egy új zsilip is készül.

A régészeti feltárást és a lőszermentesítést követően jelenleg a 15 gátörtelepből 13-nál dolgoznak a kivitelezők, és még ebben az évben minden épületnél elkezdődik a munka. Bakonszeg térségében már építik az új töltésszakaszt, Zsáka térségben pedig elkezdődött a meglévő töltésszakasz megerősítése – számolt be a helyszíni bejárást követő bakonszegi sajtótájékoztatón Bara Sándor a TIVIZIG igazgatója a projekt jelenlegi állásáról.

Bakonszeg térségében már építik az új töltésszakaszt

Sajtótájékoztató Bakonszegen, a Berettyó-hídon

Új szárnyal bővült az akai gátórház

Stabil a TIVIZIG gazdálkodása

A Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság jelenlegi gazdasági helyzete stabil. A kintlévőségek aktuális állománya 86,7 millió forint, melyből a lejárt tartozás összege 62,5 millió forint.

Az igazgatóság saját működési bevételei jól alakultak: az évi 377 millió forintos előirányzatából 250,4 millió forint teljesült az év feléig, ami 66,4 százalékos teljesítést jelent. A működési bevételből 130,8 millió forint a vállalkozási bevétel, míg 119,5 millió forint a klasszikus saját működési intézményi bevétel. Ez utóbbiból 47,8 millió forintnyi kapcsolódott a mezőgazdasági vízszolgáltatáshoz.

A vízkárelhárítási védekezési tevékenységek közül a téli védekezésre 10,3 millió forintot fordítottunk, amely a Hortobágy-Berettyó menti útstabilizációhoz kapcsolódott. A tavaszi védekezés az igazgatóság valamennyi ár- és belvízvédelmi szakaszát érintette. Az ehhez az időszakhoz kapcsolódó kiadások összességében 347,5 millió forintot tettek ki. A nyár eleji dunai védekezés során igazgatóságunk 119 munkatársa bevonásával hajtott végre védekezési feladatokat. Kollégáink közül 85 fő tevőlegesen a dunai védekezés helyszínén teljesített szolgálatot, a többiek logisztikai feladatokat láttak el. Mindezen tevékenységek 43,8 millió forintba kerültek.

A Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság 2013. évi engedélyezett létszáma 353 fő. A félév végi tényleges létszám 352 fő volt. Az egyetlen üres létszámhely az erdési munkakörhöz kapcsolódott, ezt azonban azóta sikerült betölteni. A harmadik negyedévben két kollégánk ment nyugdíjba, megüresedett álláshelyük betöltésére azonban a jogszabály szerint nincs lehetőség. Az elkövetkező időszakban törekednünk kell arra, hogy feladatunkat határidőre, a rendelkezésre álló forrásoknak megfelelően lássuk el, kintlévőségeinket minimálisra csökkentsük.

Lipcsey Zoltán

Folyamatosan dolgoznak az MBSZ munkatársai, jól alakulnak a vállalkozási bevételek.

Kép: Hajdú Online

Tavasszal folyamatosan üzemeltek a szivattyútelepek, a védekezés 347,5 millió forintba került.

Kollégáink dicsérete

Kitüntetés az Államalapítás ünnepén

Dr. Áder János köztársasági elnök Magyar Ezüst Érdemkeresztet adományozott Orbán Ernőnek, a Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság Vízügyi és Társulati Osztálya vezetőjének.

Orbán Ernő a vízügyi igazgatás területén több mint három évtizeden át végzett eredményes szakmai tevékenysége elismeréseként az Államalapítás alkalmából rendezett ünnepségen vehette át a kitüntetést **Dr. Pintér Sándor** belügyminisztertől 2013. augusztus 15-én, a Belügyminisztériumban.

Belügyminiszteri elismerés kollégáinknak

A 2013. évi tavaszi árvíz és belvíz elleni védekezés során tanúsított kiemelkedő tevékenysége elismeréséül az Árvíz és Belvíz elleni védekezésért Emlékérem Ezüst Fokozatát adományozta **Viktor István** vízrendezési ügyintézőnek Dr. Pintér Sándor belügyminiszter.

Szabó Imre területi felügyelő pedig az Árvíz és Belvíz elleni védekezésért Emlékérem Bronz Fokozatát vehette át a tavaszi ár- és belvíz elleni védekezés során tanúsított helytállásáért. Az elismeréseket szeptember 25-én **Bara Sándor** a TIVIZIG igazgatója adta át munkatársainknak.

A Hajdú-Bihar megyei Önkormányzat is elismerte a vízügyi dolgozók munkáját

A címlapon már beszámoltunk arról, hogy a rendkívüli dunai árhullám levonulása során végzett munkájáért 119 TIVIZIG dolgozó vehetett át árvízvédelmi emlékérmeket. Az átadási ünnepségen **Tóth Attila**, a Hajdú-Bihar megyei Közgyűlés alelnöke a megyei önkormányzat külön elismerését nyújtotta át öt kollégánknak. A Hajdú-Bihar megyei Önkormányzat elismerő oklevelét és az azzal járó ajándécsomagot Fekete János gátőr (Polgári Szakasz mérnökség), Györgyfi Gyula szivattyútelepi gépész (Berettyóújfalui Szakasz mérnökség), Marosi Zoárd Ivor csoportvezető (VVMO), Szabó Imre területi felügyelő (Berettyóújfalui Szakasz mérnökség) és Zubó Lajos művezető (MBSZ) vehette át.

Közösen gyűjtöttük a szemetet

A Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság és a Nemzeti Környezetügyi Intézet Tiszántúli Kirendeltségének dolgozói együtt gyűjtötték a szemetet a TeSzedd Önkéntesen a tiszta Magyarországért akciónap keretében szeptember 14-én, szombaton. A TIVIZIG három szakaszmérnökségének dolgozói a saját üzemterületükön ugyancsak csatlakoztak a tisztasági akcióhoz.

A Debrecen közelében található Fancsikai tavak környékén a két szervezet munkatársaihoz csatlakoztak vadászok, erdészek, magánszemélyek, valamint a Hajdú-Bihar megyei Büntetés-végrehajtási Intézetből három fogvatartott és három börtönőr. Így összességében csaknem 60 önkéntes gyűjtötte a szemetet a vízparton és az erdőben szombat délelőtt. Jó volt látni, hogy sok vízügyi dolgozó elhozta gyermekét is a szemétszedési akcióra, hiszen ha a fiatalabb generációk tagjai idejében magukba szívják a tiszta környezet iránti elhivatottságot, egy napon valóban tisztább lehet a Föld.

Sajnos az erdős részekben bőven akadt hulladék, amelyet láthatóan nem kirándulók dobáltak el, hanem háztartásoktól hoztak ki. A tóparton ugyanakkor a korábbi években tapasztaltnál kevesebb szemetet találtak önkénteseink, ami talán már a korábbi évek szemétszedési akcióinak az eredménye.

A több, mint 3 órás keresgélés és séta után mintegy 60 zsáknyi szemet gyűlt össze a kihelyezett konténerbe, amit még délután elszállítottak az AKSD munkatársai.

A hajdúszoboszlói-, a berettyóújfalui- és a polgári szakaszmérnökség munkatársai saját területükön ugyancsak csatlakoztak a TeSzedd Önkéntesen a tiszta Magyarországért mozgalomhoz.

A polgári kollégák az Alsó-réti szivattyútelep környékét tisztították meg, a hajdúszoboszlói vízügyi dolgozók a Keleti-főcsatorna partján gyűjtötték a szemetet, míg a berettyóújfalui vizesek a Berettyó partján szorgoskodtak.

MHT kirándulás

A Magyar Hidrológiai Társaság Területi Szervezete a bükkábrányi szénbányába és a gejeji víztározóhoz szervezett szakmai tanulmányutat 2013. június 27-én.

A korai indulásnak köszönhetően reggel 9 óra körül már begördült autóbuszunk a Mátrai Erőmű Zrt. bükkábrányi bányájához. Miután mind az ötvenhárman leszálltunk járművünkről és kellemesen kinyújtóztattuk elgémberedett végtagjainkat, Hernádi Béla hidrogeológus és Grimon Ákos bányamérnök bemutatta a bánya víztelenítésének módját, elméletét. Mint kiderült: a nyíltfelszíni bányaművelés folytatásához körülbelül 150 darab, egyenként 100-120 méter mélységű kutat létesítettek. Ezek közül körülbelül 30 darab a leállítás, illetve a beüzemelés állapotában van, attól függően, hogy a bányaműveléssel miként haladnak előre. (Hároméves előretartással dolgoznak.)

A kút bekötővezetékek gyűjtőárkokban (úgynevezett csorgókba) juttatják a kitermelt vizet (évi 20 millió köbméter), melyek azt a Csincse-patakba szállítják. A bányagödör alján összegyűlő csapadékvizet pedig úszó szivattyúkkal emelik ki a 80-90 méteres mélységből. Az évi 4 millió tonna lignit kitermeléséhez 20 millió köbméter földet (meddőt) kell még megmozgatni.

A szakemberek a víztelenítéshez használt bűvár- és centrifugál szivattyúk javítását, felújítását is bemutatták.

A szakmai előadást követően terepjáró buszok segítségével kimentünk a bánya területére, ahol a peremről megtekintettük a szén kitermelését, az óriási bányagépek működését, majd - az elmélet után - immár a valóságban is megnézhattuk a víztelenítő kutak fúrását. Ez az úgynevezett balöblítéses eljárásról történt.

A bánya bejárást követően Zsórifürdőn, a Rózsa Étteremben egy kellemes ebéd mellett tárgyaltuk meg a látottakat, illetve Bodolai Márk az ÉMVIZIG szakaszmérnöke már a délutáni programunkat jelentő gejeji víztározóról tartott rövid ismeretöt.

Megtudhattuk, hogy a körülbelül 3,5 millió köbméter tározó térfogatú síkvidéki víztározót a 60-as évek elején létesítették, elsősorban árvízvédelmi céllal, a Csincse-patak oldalgátás felduzzasztásával. A talajmechanikai problémák miatt az üzembe helyezést követően a mentett oldalon fakadó vizek jelentkeztek, melyeket ellennyomó medencékkel tudtak „megfogni”.

A gejeji víztározót halászati szempontból is hasznosítják - erről már Kiss Ferenc, a Halászati Szövetkezet vezetője tájékoztatott bennünket a helyszínen. A szakember hangsúlyozta, hogy a piacon csak jó minőségű termékkel lehet versenyben maradni, ezért ők a tiszai nyugaponty és a szarvasi tőponty keresztezéséből származó halat tenyésztik.

A tavat és létesítményeit körbejárva jóleső érzéssel állapíthattuk meg, hogy a tározó környéke rendezett és gondozott. A szép természeti környezet emlékéit elraktározva délután fél 5-kor szálltunk ismét buszra, Debrecenbe pedig este 6 óra körül kellemesen elfáradva, élményekkel telve érkeztünk.

Törjék Károly

Értékes leletekre bukkantak a régészek a Berettyó mentén

A Berettyó projekt keretében a Hajdú-Bihar-megyei Múzeumok Igazgatósága munkatársai folytattak régészeti próba-feltárásokat. A Berettyó jobb és bal partján összesen 37 helyszínen ástak kutatószondákat.

A 37 kutatott területből 20 helyen régészeti korú településeket és temetőket, temetkezéseket rejtett a föld mélye. Egy helyszínen védett őskori (bronzkori) úgynevezett tell településre bukkantak a régészek. A lelőhely különlegessége, hogy a folyamatos letelepedettségnek köszönhetően több fázis különíthető el a település életében. Kiemelkedő lelet a tell közelében talált arany hajkarika, melyen apró, két soros, kerek, poncolt minta látható.

További izgalmas fémleletek kerültek elő a későbbi korokból: szkíta nyílhegyek, honfoglaló övdíszek és középkori pénzek Szent Istvántól Zsigmondig bezárólag.

Bakonszeg határában a Körös-kultúra emlékeit - tároló és főző edénytöredékeket, szövőszék és háló nehezéket tártak fel -, melyek vélhetőleg a Kárpát-medence legkorábbi, mintegy 8000 éves letelepedett, földművelő-állattartó közösségeihez köthetőek. Az egyik lelőhelyen a népvándorlás korából származó körárkos temetkezések nyomait, egy másikon pedig egy avar férfi sírt találtak a régészek.

Több szondában középkori települések maradványait, valamint egy kisgyermek sírját találták meg. A mellékletek nélküli sír feltehetően a tőle csak néhány méterre található középkori templomhoz és a körülötte kialakított temetőhöz tartozott.

